01/06/2021

Απαντήσεις από τη Λίνα Μενδώνη ζητά ο Φιλίππων Στέφανος

/ Επικαιρότητα

Δημόσια παρέμβαση με επιστολή του προς την Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού, Λίνα Μενδώνη, έκανε ο Μητροπολίτης Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου κ. Στέφανος σχετικά με το έργο των πολιτιστικών διαδρομών «Στα βήματα του Αποστόλου Παύλου» και «Η πολιτιστική Εγνατία Οδός».

Με τον τρόπο αυτό ο Μητροπολίτης εκφράζει την δικαιολογημένη ανησυχία που δημιουργήθηκε στην τοπική κοινωνία από την δημοσίευση του γεγονότος ότι από τις σχεδιαζόμενες πολιτιστικές διαδρομές **«Στα βήματα του Αποστόλου Παύλου»** και **«Η πολιτιστική Εγνατία Οδός»** του Υπουργείου Πολιτισμού

φαίνεται να έχει εξαιρεθεί η περιοχή της Περιφερειακής Ενότητος Καβάλας, που θα μπορούσε και θα έπρεπε να υπαχθεί σε αυτές, με την πόλη της Καβάλας-Νεαπόλεως και κυρίως την περιώνυμη πόλη των αρχαίων Φιλίππων, που αποτέλεσαν έναν από τους βασικούς σταθμούς της περιοδείας του Αποστόλου Παύλου στο ευρωπαϊκό έδαφος της Ελλάδος και μάλιστα της Μακεδονίας. Συγκεκριμένα, ο **Σεβασμιώτατος** ζητά να απαντηθούν και να αποσαφηνισθούν τυχόν ασάφειες και παραλείψεις σε όσα σχεδιάζεται να πραγματοποιηθούν στα πολιτιστικά δρώμενα της πατρίδος μας με σημείο αναφοράς τον Απόστολο των Εθνών Άγιο Παύλο.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Κυρία Υπουργέ, ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ !

Πληροφορηθέντες κατά την τελευταία περίοδο την μεγάλη προσπάθεια που επιτελεί το σημαντικώτατο Υπουργείο, του οποίου και προΐστασθε, για την ανάδειξη των Μνημείων της χώρας μας και την προβολή του Πολιτισμού μέσα σε δύσκολες παγκόσμιες κοινωνικές και πανδημιακές συνθήκες σάς συγχαίρομε για την ουσιαστική αυτή παρέμβασή σας μέσα μάλιστα στο πλαίσιο του Ταμείου Αναπτύξεως για την χώρα μας.

Είναι επίσης διαπιστωμένο και επιστημονικά τεκμηριωμένο ότι η ιστορική αλήθεια όταν καταγράφεται μέσα από τα μνημεία ενός πολιτισμού ομιλεί μέσω αυτών και μάς μεταφέρει στην ζωή των
προγόνων μας και του πολιτισμού ο οποίος διήλθε διάφορες και ποικιλόμορφες εξελίξεις βάσει των κατά περιόδους επικρατουσών θρησκευτικών, κοινωνικών, πολιτιστικών συνθηκών, οι οποίες άλλοτε συνέβαλαν στην διατήρηση της μνημειακής ιστορίας ενός τόπου, και άλλοτε ένεκα των αναταραχών και των πολεμικών συγκρούσεων, αλλά και των φυσικών καταστροφών συνέβαλαν εκ του αντιθέτου στην αλλοίωση της μορφής και της διατηρήσεως των μνημειακών συγκροτημάτων και δομών.

Η χώρα μας, και ο τόπος μας, από τους αρχαιοτάτους χρόνους μέχρι σήμερα, λόγω του σεβασμού και της θρησκευτικότητος των προγόνων μας προς τα ιερά και τα όσια είναι ένα συγκλονιστικό και αληθές παράδειγμα για την επιβεβαίωση των παραπάνω, αλλά και τα όσα μουσειακά κτίσματα, ιεροί ναοί και τόποι, παραμένουν μέχρι σήμερα είχαν αποτελέσει και αποτελούν την έκφραση της θρησκευτικής ευλαβείας και λατρείας. Πέραν τ ν λεγομένων αξίζει να καταδειχθή και ῶ το ό,τι πλείστα εκ των σωζομένων μνημείων ήσαν χώροι λατρείας, και διετηρήθησαν έστω με την μορφή που υφίστανται σήμερα λόγω του ότι το ιερατείο και η ευσέβεια των

θρησκευομένων πολιτών τα προεφύλασσαν στο μέτρο του δυνατού από οποιαδήποτε παρεμβατική αλλοίωση που δεν θα ανταποκρινόταν στην δομή, στην λειτουργία και στην πολιτιστική παρουσία τους και ζωντάνια τους.

Αξίζει στο σημείο αυτό να ειπωθή και να καταγραφή και εκείνο το οποίο η αείμνηστη Υπουργός Πολιτισμού Μελίνα Μερκούρη εδήλωνε τον Φεβρουάριο του 1989 εγγράφως και δημοσίως ότι «τα Χριστιανικά Βυζαντινά Μνημεία είναι πρώτον τόποι θείας λατρείας και κατά δεύτερον λόγον μουσειακά μνημεία».

Η Ιερά Μητρόπολις Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου, σε όλη την πνευματική αρμοδιότητά της καλύπτεται κα πλημμυρίζεται από την ὶμοναδική και εμβληματική παρουσία του αγίου ενδόξου Αποστόλου των εθνών ΠΑΥΛΟΥ, τα ΒΗΜΑΤΑ του οποίου διέβησαν για πρώτη φορά στην ανθρωπίνη ιστορία το ευρωπαϊκό έδαφος της Ελλάδος και της Ελληνικής Μακεδονίας των Φιλίππων και του Μεγάλου Αλεξάνδρου, με μοναδικό σκοπό την διάδοση του Ευαγγελίου του Χριστού. Βεβαιωμένη, άλλωστε, από γραπτές μαρτυρίες και από τα αρχαιολογικά ευρήματα είναι η άφιξη του Αποστόλου ΠΑΥΛΟΥ από την Τρωάδα στην Νεάπολη (σημερινή Καβάλα) και η διά της οδού «ΕΓΝΑΤΙΑ» (μεγάλης λιθόστρωτης στρατιωτικής και εμπορικής οδού πού ένωνε την Ανατολή
με την Δύση) μετάβασή του στους ΦΙΛΙΠΠΟΥΣ την άνοιξη του 50 μ.Χ.. Ώστε οι ΦΙΛΙΠΠΟΙ και ύστερα η ΕΛΛΑΔΑ γίνονται η πύλη εισόδου του χριστιανισμού στην Ευρώπη. Αμέσως με τον ερχομό του Αποστόλου ΠΑΥΛΟΥ τελείται το Βάπτισμα της πορφυροπώλιδος ΛΥΔΙΑΣ στον ΖΥΓΑΚΤΗ ποταμό και ιδρύεται η πρώτη χριστιανική Εκκλησία.

Ακατάλυτοι, λοιπόν,οι δεσμοί του ΠΑΥΛΟΥ με τους ΦΙΛΙΠΠΟΥΣ και τους κατοίκους του τόπου, όπως προβάλλονται στην **προς ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ Επιστολή του.** Μετά την παύση των διωγμών, η **ΕΚΚΛΗΣΙΑ των ΦΙΛΙΠΠΩΝ** αποκτά αίγλη και φήμη και καθίσταται χριστιανικός χώρος τιμής του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ και αναδεικνύεται γενικώτερα ένα μοναδικό παγχριστιανικό Κέντρο της εποχής. Λαμπρή απόδειξη επί των λεγομένων είναι τα περίφημα εκκλησιαστικά συγκροτήματα, οι ανασκαφείσες υπερμεγέθεις παλαιοχριστιανικές ΒΑΣΙΛΙΚΕΣ των αρχαίων Φιλίππων, πού είναι γνωστές από την πρώιμη βυζαντινή περίοδο μέχρι σήμερα. Όλος ο γνωστός κόσμος και η παγκόσμια επιστημονική κοινότητα των πολιτισμών αναγνωρίζει και ομιλεί για τους ΦΙΛΙΠΠΟΥΣ και την χριστιανική τους ζωή.

Στα ΒΗΜΑΤΑ του Αποστόλου ΠΑΥΛΟΥ, από τότε έως και σήμερα, χιλιάδες πιστοί συρρέουν από την ΕΥΡΩΠΗ και όλο τον κόσμο, καθηγητές και φοιτητές διεθνών πανεπιστημίων, καθώς επίσης και μαθητές Δημοτικών, Γυμνασίων, Λυκείων επισκέπτονται τον χώρο για περιβαλλοντικές μελέτες και προγράμματα.

Επί δεκαετίες τελούνται εορτές και λατρευτικές εκδηλώσεις στους παλαιοχριστιανικούς χώρους, ώστε να επιτυγχάνεται η σύνδεση του χριστιανικού χθές με το σήμερα. Η αποστολική ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΦΙΛΙΠΠΩΝ, ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ & ΘΑΣΟΥ καθίδρυσε και ωργάνωσε, για τον ίδιο σκοπό, πλάϊ στον ποταμό ΖΥΓΑΚΤΗ (νέο Ιορδάνη της Ευρώπης), εκεί όπου τελέσθηκε το Βάπτισμα της αγίας ΛΥΔΙΑΣ, σύγχρονο Ναό Βαπτιστήριο-Μνημείο, βασισμένο στα αρχιτεκτονικά πρότυπα του οκταγώνου των πρωτοχριστιανικών χρόνων, όπως επίσης καθιέρωσε δίπλα στην κοίτη του ΖΥΓΑΚΤΗ ποταμού, το υπαίθριο Βαπτιστήριο, όπου τελούνται βαπτίσματα ενηλίκων και ιερές ακολουθίες από χριστιανούς από όλο τον κόσμο. Ανήγειρε επίσης σύγχρονο ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ περίπου τετρακοσίων (400) θέσεων, με ηλεκτρονική βιβλιοθήκη, αίθουσες συνεδριάσεων, εγκαταστάσεις αυτομάτου και συγχρόνου μεταφράσεως τεσσάρων γλωσσών κ.ά.. Τέλος, η τοπική μας ΕΚΚΛΗΣΙΑ ώρθωσε, μαρμαρίνη περίτεχνη κόγχη ΜΝΗΜΕΙΟ με χαρακτηριστική ψηφιδωτή παράσταση του οράματος του Μακεδόνος ανδρός και της θείας προσκλήσεως του ΠΑΥΛΟΥ «διαβάς εις Μακεδονίαν βοήθησον ημίν» (Πράξ. 16, 9), στο σημείο, που σύμφωνα με την παράδοση, φθασε το ἐ πλοιάριο στο λιμάνι της ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ (Καβάλας) ο Απόστολος ΠΑΥΛΟΣ ερχόμενος από την Τρωάδα. Τα αποκαλυπτήρια, μάλιστα, του μοναδικού αυτού καλλιτεχνικού έργου έγιναν το 2004 από τον τότε Υπουργό Τουριστικής Αναπτύξεως κ. Δημήτριο Αβραμόπουλο.

Αξίζει επ΄ αυτών να αναφερθή ότι μέσα στο πλαίσιο της παρουσίας του Αποστόλου ΠΑΥΛΟΥ στον τόπο μας, ανηγέρθη προς τιμή του και ο περικαλλής καθεδρικός ομώνυμος ιερός Ναός του, ο
οποίος θεμελιώθηκε το 1905 από τον τότε Μητροπολίτη Ξάνθης ΙΩΑΚΕΙΜ ΣΓΟΥΡΟ, μετέπειτα Μητροπολίτη ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. Το 1926 έγιναν τα εγκαίνια του Ναού από τον Μητροπολίτη ΦΙΛΙΠΠΩΝ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟ, μετέπειτα ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟ ΑΘΗΝΩΝ. Η μελέτη και η επίβλεψη του έργου, ανετέθη στον Κωνσταντινουπολίτη Αρχιτέκτονα Περικλή Φωτιάδη και την εκτέλεση του έργου ανέλαβε ο Τήνιος Μάρκος Σαμούχος.

Δεν θα πρέπει επιπλέον να διαφεύγει της προσοχής σας, όπως ῃ άλλωστε καλώς γνωρίζετε, το σημαντικώτατο για τον τόπο μας, αλλά και για την πατρίδα μας εν συνόλω, γεγονός της εντάξεως προσφάτως, των αρχαίων ΦΙΛΙΠΠΩΝ στον Κατάλογο των Μνημείων της Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO. Αξιομνημόνευτο είναι και το ιστορικό γεγονός του κατά το έτος 1951 (15-30 Ιουνίου) εορτασμού στους αρχαίους ΦΙΛΙΠΠΟΥΣ, με πρωτοβουλία της ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ της ΕΛΛΑΔΟΣ και των Θεολογικών μας Σχολών, της 1900 ή ς επετείου από της αφίξεως του Αποστόλου ΠΑΥΛΟΥ στην ΕΛΛΑΔΑ. **Ήταν τότε που τριακόσιοι (300) περίπου χριστιανοί προσκυνητές, ομόδοξοι και ετερόδοξοι, έφθασαν στην Καβάλα (Νεάπολη), και ύστερα στους ΦΙΛΙΠΠΟΥΣ και στα ερείπια της παλαιοχριστιανικής ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ, με επικεφαλής τον μακαριστό Μητροπολίτη ΦΙΛΙΠΠΩΝ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟ, τον μετέπειτα ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟ ΑΘΗΝΩΝ και πάσης ΕΛΛΑΔΟΣ.**

Αλλά και η συμβολή του αειμνήστου καθηγητού ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΠΕΛΕΚΑΝΙΔΟΥ δεν θα πρέπη να λησμονήται. Ο εν λόγω άριστος αρχαιολόγος και μουσειολόγος, από το 1961, ως καθηγητής Βυζαντινής Αρχαιολογίας, εντάσσει την ανασκαφή των ΦΙΛΙΠΠΩΝ στις πανεπιστημιακές ανασκαφές, και μέχρι τον θάνατό του το 1980 ανέσκαψε δώδεκα (12) περίπου στρέμματα από το FORUM της πόλεως, και έφερε στο φώς τον ΟΚΤΑΓΩΝΟ ΝΑΟ με όλα τα προσκτίσματα, την ΒΑΣΙΛΙΚΗ του ΠΑΥΛΟΥ, τον ΞΕΝΩΝΑ και το ΕΠΙΣΚΟΠΕΙΟ κ.ά..

Πράγματι, ο καθηγητής Πελεκανίδης, κατά την παρουσία του στους ΦΙΛΙΠΠΟΥΣ συνέβαλε ουσιαστικά στην μελέτη της πολεοδομικής οργανώσεως των ΦΙΛΙΠΠΩΝ, ομφαλός των οποίων αποτελούσε η αγορά και τα γύρω από αυτήν μεγάλα κτίσματα, υποταγμένα στο ιπποδάμειο σύστημα της περιωνύμου πόλεως των αρχαίων ΦΙΛΙΠΠΩΝ. Αδιάψευστος μάρτυρας του έργου και της προσφοράς του οι τιμητικές διακρίσεις του από την Ελληνική Πολιτεία με τον Χρυσό Σταυρό του Φοίνικα, όπως και από το ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ με τον Χρυσό Σταυρό της χιλιετηρίδος του ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ. Αυτή ήταν μία τιμή και διάκριση εναποτεθείσα στα ερείπια της αρχαίας Πόλεως των Φιλίππων και στα ίχνη των ΒΗΜΑΤΩΝ
σε αυτή του Αποστόλου ΠΑΥΛΟΥ.

Επί τούτοις, κυρία Υπουργέ, σύμφωνα με τους λόγους του ΧΡΙΣΤΟΥ: «εάν ούτοι σιωπήσωσιν, οι λίθοι κεκράξονται» (Λκ. 19, 40), αυτοί οι ζωντανοί λίθοι μαρτυρούν διαχρονικά το γεγονός της ιδρύσεως από τον Απόστολο ΠΑΥΛΟ της πρώτης χριστιανικής ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ στην ΕΛΛΑΔΑ και στην ΕΥΡΩΠΗ, η οποία συγκροτήθηκε γύρω από την οικία της πορφυροπώλιδος αγίας ΛΥΔΙΑΣ, της πρώτης Ελληνίδος και ευρωπαίας χριστιανής.

Αυτά τα «πρωτεία τιμής», που καθιστούν βεβαία την ανάγκη περαιτέρω προβολής στην ευρωπαϊκή και παγκόσμια Κοινότητα της πνευματικής ακτινοβολίας και του ιστορικού σημαντικού ρόλου των ΦΙΛΙΠΠΩΝ και της ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ μετέπειτα ΧΡΙΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ (Καβάλας) θα πρέπη να αποτελούν πολύτιμο βοήθημα και εργαλείο για όλους όσοι επιθυμούν να εμβαθύνουν στο πνεύμα που εκφράζουν οι Φίλιπποι, ως στοιχείο-σύμβολο της εκκλησιαστικής και πολιτισμικής μας παραδόσεως, το οποίο και ασφαλώς πρέπει να είναι αναπόσπαστο τμήμα και αφετηρία κάθε εγχειρήματος-προγράμματος που αφορά στα «ΒΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ» και στην «ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟ».

Κατόπιν τούτων, και επειδή γνωρίζομε προσωπικώς ότι ήδη ευρίσκονται σε εξέλιξη προγράμματα της Περιφερείας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης για την ανάδειξη των μνημειακών συγκροτημάτων του τόπου μας και του Νομού μας, σας παρακαλούμε να μας ενημερώσετε εάν ισχύουν τα όσα εγράφησαν τελευταίως περί της μη συμπεριλήψεως της Καβάλας (Νεαπόλεως των χρόνων του Απ. Παύλου) και των αρχαίων Φιλίππων (πρώτη πόλη της μερίδος της Μακεδονίας) **στα «ΒΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ» και στην «ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟ» στο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ του ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ της χώρας μας.**

Εάν όντως συμβαινει κάτι τέτοιο, τότε κάθε νοήμων άνθρωπος κα-λείται να απαντήση στα ερωτήματα:

- «ΠΩΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΦΘΗΚΑΝ ΤΟΠΟΙ ΒΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, ΕΝΩ ΑΠΕΚΟΠΗΣΑΝ ΤΑ ΒΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΦΙΛΙΠΠΠΟΥΣ;»
- «ΠΩΣ ΕΦΘΑΣΕ ΣΤΙΣ ΑΛΛΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΒΑΔΙΣΗ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΣ ΣΤΟΥΣ ΙΕΡΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ ΤΩΝ ΦΙΛΙΠΠΩΝ;»

Σάς παρακαλούμε να έχωμε τις απόψεις σας επί τούτου, διότι η τοπική μας Εκκλησία και η Κοινωνία μας αδυνατεί πλήρως να κατανοήση ένα τέτοιο κατά πάντα αντικειμενικό και αληθές γεγονός, εφ’ όσον συμβαίνει.

Σάς ευχαριστούμε εκ προτέρου για την κατανόηση και ευχόμεθα κάθε ευλογία και δύναμη παρά Θεού σε σάς και τους συνεργάτες σας για το σημαντικώτατο έργο

που έχετε αναλάβει.

Με εγκάρδιες ευχές και ευλογίες
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

Ο ΦΙΛΙΠΠΩΝ, ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ & ΘΑΣΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Σημείωση :
Η παραπάνω επιστολή κοινοποιήθηκε στον Περιφερειάρχη Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης, στον Αντιπεριφερειάρχη Καβάλας, στον Δήμαρχο Καβάλας, και στην Προϊσταμένη της Εφορείας Αρχαιοτήτων Καβάλας.

Εκ του Γραφείου Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων
Της Ιεράς Μητροπόλεως Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου